

ΣτΕ 1442/2017 επτ- Προνομιακή εισαγωγή αθλητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Αναρτήθηκε στις: 10 June, 2017

ΣτΕ Γ' Τμ. 1442/2017 επταμ. (παραπεμπτική στην Ολομέλεια)

Αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας – Μέτρα αποκατάστασης – Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση – Προνομιακή μεταχείριση ορισμένων κατηγοριών αθλητών, μέσω της εισαγωγής τους, καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού εισακτέων, σε σχολές της προτίμησής τους, συμπεριλαμβανομένων των ιατρικών σχολών – Συντελεστής βαρύτητας του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας για την εισαγωγή σε ιατρική σχολή – Προφορική εξέταση για άτομα με μαθησιακές δυσκολίες

(Α) Μέτρα αποκατάστασης – Συντρέχει έννομο συμφέρον προβολής του λόγου περί άνισης μεταχείρισης έναντι διακριθέντων αθλητών, δεδομένου ότι, εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι αντιβαίνει στις συνταγματικές αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας, όπως προβάλλεται, η πρόβλεψη ποσοστού πρόσθετων θέσεων υπέρ των διακριθέντων αθλητών, θα είναι δυνατή, σε συμμόρφωση προς την απόφαση του Δικαστηρίου, η εγγραφή του αιτούντος ως υπεράριθμου σε μία εκ των ιατρικών σχολών της χώρας [αντίθετη μειοψηφία]

(Β) Οι διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 2725/1999, όπως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο, παραβιάζουν τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας μέτρου/σκοπού, προβλέποντας την πριμοδότηση αθλητών ακόμα και για λιγότερο σημαντικές επιτυχίες (πανελλήνια σχολικά πρωταθλήματα) και την καθ' υπέρβαση εισαγωγή τους στις ανώτατες σχολές στο δυσανάλογα υψηλό ποσοστό του 4,5% των προβλεφθεισών θέσεων – Σύμφωνα με συγκλίνουσα άποψη, (α) η εισαγωγή υποψήφιων σπουδαστών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση επιβάλλεται να διενεργείται, ενόψει των συνταγματικών αρχών της ισότητας και της αξιοκρατίας, με κριτήρια αμιγώς ακαδημαϊκά, ήτοι βάσει των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των υποψηφίων, (β) η ιδιότητα του διακριθέντος σε αγώνες αθλητή δεν συνδέεται καταρχήν με ικανότητες και δεξιότητες συναφείς με το γνωστικό αντικείμενο των ιατρικών σχολών και (γ) η προνομιακή μεταχείριση αθλητών όσον αφορά την εισαγωγή τους σε σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί να δικαιολογηθεί μόνον κατ' εξαίρεση σε περιπτώσεις ιδιαίτερα σημαντικών διακρίσεων σε αγώνες (πρώτες θέσεις σε Ολυμπιακούς Αγώνες, Παγκόσμια και Ευρωπαϊκά Πρωταθλήματα) και εφόσον η αθλητική δραστηριότητα των υποψηφίων σπουδαστών έχει κάποια συνάφεια με το γνωστικό αντικείμενο της σχολής στην οποία επιδιώκεται η εισαγωγή (π.χ. ΤΕΦΑΑ)

(Γ) Συντελεστής βαρύτητας του μαθήματος Νεοελληνικής Γλώσσας – Πλειοψηφήσασα άποψη: Ναι μεν η αξιολόγηση του επιπέδου της γλωσσικής επάρκειας ενός υποψηφίου, ανεξαρτήτως του προσανατολισμού των σπουδών του, είναι θεμιτή, διότι, αφενός, η γλωσσική καλλιέργεια υπηρετεί την ανάπτυξη της σκέψης και των πνευματικών δεξιοτήτων του ατόμου, και, αφετέρου, η εξέταση της γλωσσικής επάρκειας του υποψηφίου επιτρέπει μια αποτίμηση της συνολικότερης συγκρότησής του, η απόδοση όμως της ίδιας βαρύτητας στην εξέταση του μαθήματος γενικής παιδείας της Νεοελληνικής Γλώσσας και στην εξέταση ενός μαθήματος της Ομάδας Προσανατολισμού, όπως εν προκειμένω της Φυσικής, αποτελεί ρύθμιση απρόσφορη για την επίτευξη του από το νόμο επιδιωκόμενου σκοπού δημοσίου συμφέροντος, της επιλογής δηλ. των καταλληλότερων υποψηφίων σπουδαστών των ιατρικών σχολών, δεδομένου και ότι η επαρκής γνώση της νεοελληνικής γλώσσας

προκύπτει ήδη σε μεγάλο βαθμό από την κατοχή του απολυτηρίου Λυκείου και η πρόσβαση στις ανώτατες σχολές πρέπει να κρίνεται κατά κύριο λόγο με βάση τις επιδόσεις στα συναφή προς τις επιδιωκόμενες σπουδές αντικείμενα [με αντίθετη μειοψηφία]

(Δ) Προφορική εξέταση του μαθήματος Νεοελληνικής Γλώσσας για κατηγορίες υποψηφίων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες – Πλειοψηφία: Η μη πρόβλεψη από το νομοθέτη χωριστών θέσεων στις ανώτατες σχολές για τα άτομα τα οποία εξετάζονται προφορικώς δεν παραβιάζει τα όρια της ευχέρειας του νομοθέτη να διαμορφώσει κατά τρόπο αξιοκρατικό το σύστημα επιλογής των σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, λαμβανομένου ιδίως υπ' όψη ότι τα θέματα στα οποία εξετάζονται προφορικώς οι υποψήφιοι είναι κοινά με αυτά στα οποία εξετάζονται οι υποψήφιοι της γενικής κατηγορίας και συνεπώς δεν πρόκειται για εξετάσεις μειωμένης δυσκολίας [με αντίθετη μειοψηφία]
Παραπομπή των ζητημάτων στην Ολομέλεια

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

Με την απόφαση 686/2018 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία εκδόθηκε κατόπιν της ΣτΕ Γ' 7μ. 1442/2017 παραπεμπτικής αποφάσεως, επιλύθηκαν τα εξής ζητήματα:

α) Κρίθηκε ότι η εξέταση του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας αποτελεί πρόσφορο κριτήριο αξιολόγησης για την εισαγωγή σε όλες τις σχολές της Ανωτάτης εκπαίδευσης. Ο έλεγχος, μέσω της εξέτασης αυτής, του επιπέδου της γλωσσικής επάρκειας των υποψηφίων αποβλέπει στη διακρίβωση της ικανότητάς τους για αποτελεσματική παρακολούθηση της διδασκαλίας των μαθημάτων κάθε ανωτάτου εκπαιδευτικού ιδρύματος ανεξαρτήτως ειδικότερου γνωστικού αντικειμένου. Και τούτο διότι η επαρκής γλωσσική κατάρτιση αποτελεί προϋπόθεση για την κατάκτηση κάθε είδους γνώσης, πολύ δε περισσότερο της πανεπιστημιακού επιπέδου μόρφωσης η οποία παρέχεται στα ανωτέρω ιδρύματα. Ενόψει δε της σπουδαιότητας και της συνάφειας, υπό την ανωτέρω έννοια, του εν λόγω μαθήματος προς όλα τα γνωστικά αντικείμενα της Ανώτατης Εκπαίδευσης (ανεξαρτήτως αν πρόκειται για σχολές θεωρητικής ή θετικής κατεύθυνσης) είναι σύμφωνη με το Σύνταγμα (άρθρα [4](#) παρ. 1, [5](#) παρ. 1 και [16](#)) η μη πρόβλεψη μειωμένου συντελεστή βαρύτητας για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας για την εισαγωγή σε ορισμένες σχολές της Ανωτάτης Εκπαίδευσης, περιλαμβανομένης και της Ιατρικής Σχολής.

β) Κρίθηκε ότι συνάδουν με τις αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας και ότι δεν παραβιάζουν το Σύνταγμα οι διατάξεις των άρθρων 4 και 42 του ν. 4186/2013, 2 του ν. 2525/1997 και της ΥΑ Φ 253.1/44654/Α5/2016, που προβλέπουν την εισαγωγή στην Ανώτατη Εκπαίδευση υποψηφίων με μαθησιακές δυσκολίες σε κοινές θέσεις με τους λοιπούς υποψηφίους της γενικής κατηγορίας, κατόπιν ειδικής (προφορικής) εξεταστικής διαδικασίας προσαρμοσμένης στις ανάγκες τους και όχι σε ειδικώς καθοριζόμενες γι' αυτούς (και άρα περιορισμένες) διακριτές θέσεις.

γ) Κρίθηκε ότι το Σύνταγμα (άρθρα [4](#) παρ. 1, [5](#) παρ. 1 και [16](#)) επιτρέπει τη θέσπιση ενός συστήματος πριμοδότησης βαθμολογίας για την εισαγωγή στην Ανώτατη Εκπαίδευση αθλητών που έχουν επιτύχει εξαιρετικές αγωνιστικές διακρίσεις σε σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις. Η πριμοδότηση της βαθμολογίας ισχύει όχι μόνο για την εισαγωγή αθλητών σε συναφείς προς τον αθλητισμό σχολές (π.χ. ΤΕΦΑΑ), αλλά και στα λοιπά ΑΕΙ και ΤΕΙ της

χώρας, προκειμένου οι υποψήφιοι αυτοί, λόγω της απαιτούμενης για την επίτευξη των ως άνω διακρίσεων έντονης ενασχόλησής τους με τον αθλητισμό, να μην βρεθούν σε ήσσονα μοίρα έναντι των λοιπών υποψηφίων σχετικά με την επιλογή των σπουδών τους και τις βάσει αυτών περαιτέρω επαγγελματικές τους επιδιώξεις.

Συνεπώς, δικαιολογείται από λόγους δημοσίου συμφέροντος (ανάγκη παροχής κινήτρων από την Πολιτεία στους ασχολούμενους με τον αθλητισμό - [άρθρο 16](#) παρ. 9 Συντάγματος) και είναι κατ' αρχήν συνταγματική η διάταξη του άρθρου 34 του ν. 2725/1999, η οποία προβλέπει ως προνόμιο υπέρ των διακριθέντων αθλητών την κατά παρέκκλιση εισαγωγή τους στην Ανώτατη Εκπαίδευση (με την καθιέρωση συστήματος προσαύξησης βαθμολογίας ανάλογα με την επιτευχθείσα αγωνιστική διάκριση και εισαγωγής σε ειδικές θέσεις οριζόμενες καθ' υπέρβαση των θέσεων της γενικής κατηγορίας υποψηφίων).

Η διάταξη όμως αυτή (όπως ισχύει ήδη μετά την τελευταία τροποποίησή της με το [ν. 4429/2016](#)) αντίκειται στις συνταγματικές αρχές της ισότητας, της αξιοκρατίας και της ορθολογικής οργάνωσης της παρεχόμενης εκπαίδευσης, σε συνδυασμό με τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας μέτρου/σκοπού κατά το μέρος που προβλέπει, ειδικώς:

- i)** την πριμοδότηση αθλητών ακόμα και για επιτυχίες σε αθλητικούς αγώνες ήσσονος σημασίας (π.χ. 3η νίκη σε πανελλήνιους μαθητικούς – σχολικούς αγώνες),
- ii)** τον καθορισμό των επί πλέον θέσεων των αθλητών σε ποσοστό 4,5% επί των θέσεων της γενικής κατηγορίας υποψηφίων (έναντι των κατά το παρελθόν ισχυόντων ποσοστών (1% και 3%), και
- iii)** τον καθορισμό του αριθμού των μορίων που απαιτούνται για την καθ' υπέρβαση εισαγωγή του αθλητή, μετά την προσαύξησή τους λόγω της αθλητικής του διάκρισης, σε ποσοστό 90% του αριθμού των μορίων του τελευταίου εισαχθέντος στη συγκεκριμένη σχολή.

Και τούτο διότι, ειδικώς οι ανωτέρω επί μέρους ρυθμίσεις, κρίθηκε ότι υπερακοντίζουν τον δημοσίου συμφέροντος σκοπό που υπηρετεί η διάταξη (προαγωγή του αθλητισμού) λόγω, αφ' ενός, του σημαντικού περιορισμού πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των λοιπών υποψηφίων της γενικής κατηγορίας και, αφ' ετέρου, της σημαντικής υποχώρησης των ακαδημαϊκών κριτηρίων πρόσβασης που συνεπάγονται.